

KRATKE VIJESTI

REZULTATI PROJEKTA "POTPORA PROVEDBI MJERA ZELENE TRANZICIJE U OKVIRU HRVATSKOG NPOO-A U PODRUČJU OBNOVE JAVNIH ZGRADA OŠTEĆENIH POTRESIMA"

U Zagrebu su 26. travnja 2024. predstavljajući rezultati projekta "Potpora provedbi mjera zelene tranzicije u okviru hrvatskog NPOO-a u području obnove javnih zgrada oštećenih potresima", čiji je cilj bio pružiti tehničku podršku Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine u provedbi reformi koje su usmjerene na obnovu, rekonstrukciju i revitalizaciju zgrada pogođenih potresom, s posebnim fokusom na održivost. Projekt tehničke potpore izrađen je na zahtjev Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, a financira ga Europska unija preko Instrumenta tehničke potpore, uz implementacijsku podršku Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD), u suradnji s Glavnom upravom Europske komisije za potporu strukturnim reformama (DG REFORM). U sklopu projekta multidisciplinarni tim stručnjaka uz podršku Ministarstva pripremio je smjernice i preporuke za optimiranje tehničkih, pravnih, financijskih i institucionalnih okvira za obnovu nakon potresa. Težište je stavljeno na pristupe održive urbane regeneracije i najbolje međunarodne prakse u skladu s mjerama hrvatskoga Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO).

Osim akcijskog plana, izvješća i preporuka pripremljen je Priručnik za implementaciju strategija zelene urbane obnove. Također, projekt podržava ulaganja planirana u reformi C6.1.R1 "Dekarbonizacija zgrada", koja uključuje energetske obnove javnih zgrada u cilju ostvarivanja 30 posto uštede energije. Osim rekonstrukcije planirano je seizmičko ojačavanje te poboljšanje energetske učinkovitosti

javnih zgrada. Dodatno, projekt podržava reformu C6.1. R5 "Uvođenje novog modela strategije zelene urbane obnove i provedba pilot-projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog upravljanja zgradama i prostorom".

Na početku konferencije prisutne je pozdravila Sanja Bošnjak, državna tajnica Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, nakon čega je predstavljen Priručnik za mapiranje efekata urbanih toplinskih otoka. Priručnik će poslužiti hrvatskim gradovima i općinama u donošenju mjera za suzbijanje neželjenih posljedica urbanih toplinskih otoka poput visokih temperatura u urbanim središtima, povećanja potrošnje energije, pogoršanja kvalitete zraka, zdravstvenih poteškoća građana i štetnog utjecaja na okoliš. Navedeni rezultati projekta izravno će koristiti Ministarstvu u planiranju i provedbi zelene urbane obnove na područjima pogođenima potresom, ali i ostalim područjima širom Hrvatske. Ministarstvo će prenijeti specifična znanja i vještine lokalnim jedinicama samouprave odgovornima za provođenje strategija zelene urbane obnove, čime će se postići ciljevi u obliku jačanja institucionalnih kapaciteta lokalnih javnih vlasti i poticanja veće participacije građana u procesu zelene urbane obnove.

U sklopu završne konferencije održana je panel-rasprava na temu "Zelena infrastruktura – trenutno stanje i utjecaj na gradove budućnosti" u kojoj su sudjelovali Ines Androić Brajčić, načelnica Sektora za zelenu urbanu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama pri Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ivana Katurić, stručnjakinja za zelenu urbanu obnovu i direktorica *Urbanexa*, i Ivan Güttler, glavni ravnatelj Državnoga hidrometeorološkog zavoda. Također, konferencija je bila prilika za raspravu o najboljim prak-

sama i izazovima zelene urbane obnove između predstavnika lokalnih jedinica samouprave, lokalnih stručnjaka za urbanizam i održivi razvoj te predstavnika Ministarstva, Europske komisije i Europske banke za obnovu i razvoj. ■

SVJETSKI DAN VODA OBILJEŽEN U HLEBINAMA

Svjetski dan voda obilježava se svake godine 22. ožujka u cilju upozoravanja na važnost vode za ljudsku potrošnju i promidžbe održivog upravljanja vodnim resursima. Ove godine pod sloganom "Voda za mir!" taj se dan obilježava pod temom vode kao sredstva za postizanje mira. Nedostatak vode i nepravedna podjela dostupnih vodnih resursa često su okidač za sukobe i nestabilnosti u svijetu, posebno u kontekstu posljedica klimatskih promjena, a ovogodišnje obilježavanje poziva na zajednički rad u cilju uravnoteženja potreba svih nas, uz predanost tomu da nitko ne bude zapostavljen, a kako bi voda postala katalizator mirnijeg svijeta.

Svjetski dan voda prigodno je obilježen u Gabajevoj Gredi, u Hlebinama, obilaskom lokacija obnovljenog nasipa Komatnica-Ledine i rukavca rijeke Drave, dvjema edukativnim radionicama organiziranim za učenike osnovnih škola iz Hlebina i Gole na kojima su prezentirani edukativni materijali iz područja vodnoga gospodarstva i projekta "Mali čuvari voda" te analizama vode sa stručnjacima Glavnog laboratorija za vode Instituta za vode *Josip Juraj Strossmayer*.

Tijekom obilaska lokacija obnovljenog nasipa Komatnica-Ledine i rukavca rijeke Drave ministar Damir Habijan istaknuo je važnost edukacije o utjecajima klimatskih promjena i potrebe očuvanja vodnih resursa. Zahvalio je svim mještanima i tijelima koja su aktivno sudjelovala u sunciji tijekom nailaska vodnog vala Drave

KRATKE VIJESTI

u kolovozu 2023. i nakon njega. Istaknuo je da upravo takve situacije podsjećaju na to koliko su važne edukacija o utjecajima klimatskih promjena i potreba očuvanja vodnih resursa.

Tijekom susreta generalni direktor *Hrvatskih voda*, mr. sc. Zoran Đuroković je ministru Habijanju predstavio aktivnosti provedene u sklopu projekta obnove nasipa te ključne elemente projekta *Drava Life*. Istaknuo je da je tijekom vodnog vala rijeke Drave u kolovozu 2023. zabilježen vodostaj od 616 cm, što je rezultiralo procjeđivanjem nasipa na nekoliko lokacija. Hitnim sanacijskim mjerama poput jačanja kritičnih dionica nasipa i izrade bermi nasip uspješno je vraćen u funkcionalno stanje, sprječavajući daljnje ugrožavanje stabilnosti u slučaju budućih vodnih valova.

Nasip Komatnica-Ledine saniran je izvedbom berme na zaobalnoj strani nasipa u duljini 700 m, sa servisnom cestom od tucanika. Radovi su započeli preko programa hitnih intervencija u studenome 2023., a utrošena su financijska sredstva u iznosu od 500 tisuća eura bez PDV-a (625 tisuća eura a PDV-om). Također, nakon nasipa sudionici su obišli lokaciju rukavca rijeke Drave koji je obnovljen u sklopu EU-ova projekta *Drava Life*. Projekt "*Drava Life* – Integrirano upravljanje rijekama" (referenca: LIFE14 NAT/HR/000115) ima zadaću primjerima restauracije izvedene duž hrvatskog toka rijeke Drave potaknuti nekonvencionalne, inovativne, suvremene i održive prakse integriranog upravljanja aluvijalnim rijekama u Hrvatskoj i široj regiji. Glavni je cilj tog projekta poboljšati ekološko i morfološko stanje rijeke Drave u Hrvatskoj, na osam lokacija u pet županija, međunarodnom i nacionalnom suradnjom svih zainteresiranih dionika riječnog prostora. Realizirani zahvati koriste će brojnim ugroženim staništima i vrstama u područjima Natura 2000, pridonijeti boljoj zaštiti od poplava u naseljenim

područjima uz rijeku Dravu te povećati rekreacijsku vrijednost područja za lokalno stanovništvo. Vodeći partner i nositelj zahvata obnove rukavca su *Hrvatske vode*, a partneri u zajedničkom izvodeњу više od 40 projektnih aktivnosti su Udruga za zaštitu prirode i okoliša *Zeleni Osijek*, WWF Austrija te javne ustanove za zaštitu prirode iz Koprivničko-križevačke, Varaždinske i Virovitičko-podravске županije. Vrijednost projekta je 4,6 milijuna eura, a traje od prosinca 2015. do studenoga 2024. U sklopu projekta *Drava Life* na području općina Gole i Hlebina (tok Drave od rkm 213 do rkm 217) izvedeni su radovi na otvaranju (iskopa) uzvodnih 100 m lijevoobalnog rukavca (u blizini naselja Novačke) i formiranja desnoobalnog 1,2 km dugoga i 27 m širokoga inicijalnog rukavca u Gabajevoju Gredi. Radovi su započeli sredinom siječnja 2024., a njihova je vrijednost 895 tisuća eura. ■

U NOVSKOJ POTPISANI UGOVORI ZA OTKUP IZVORIŠTA DRENOV BOK I ODVODNJU NASELJA RAJIĆA

Generalni direktor *Hrvatskih voda* Zoran Đuroković i gradonačelnica grada Novske Marija Kušmiš prisustvovali su potpisivanju ugovora u Novskoj. Prvo je potpisan Ugovor za izgradnju sustava prikupljanja odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda zapadnog dijela naselja Rajića, koji se financira iz Mehanizma za oporavak i otpornost, u sklopu programa Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. Vrijedan je 4,7 milijuna eura s PDV-om, od čega bespovratna sredstva iznose tri milijuna eura bez PDV-a. Projektom je planirana izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda za zapadni dio naselja Rajića te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Planirana je izgradnja ukupno 7370,37 m gravitacijskog cjevovoda te 160 kućnih priključaka, čime će biti omogućeno priključenje 400 stanov-

nika zapadnog dijela naselja Rajića na sustav odvodnje. Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda bit će smješten uz željezničku prugu Zagreb – Novska – Tovarnik i vodotok Kapljenar u južnome dijelu naselja Rajića, koji je ujedno recipijent.

Potom je potpisan Ugovor o sufinanciranju otkupa izvorišta Drenov Bok i postrojenja za preradu vode vrijedan 170 tisuća eura bez PDV-a, od čega 136 tisuća eura sufinanciraju *Hrvatske vode*. Javni isporučitelj vodnih usluga na području Novske *Vodovod Novska d.o.o.* ne raspolaže vlastitim izvorištima vode za javnu vodoopskrbu. Voda se otkupljuje od tvrtke *INA d.d.* koja vodu crpi, dovodi do uređaja za kondicioniranje vode za piće u Novskoj te nakon prerade predaje *Vodovodu Novska d.o.o.* Sustav je izgradila INA 1988. za potrebe crpljenja nafte i za potrebe stanovništva i to se smatra početkom organizirane javne vodoopskrbe na području Novske. Zato je potpisan Ugovor o sufinanciranju otkupa izvorišta Drenov Bok i postrojenja za preradu vode. Nakon svečanosti potpisivanja uslijedio je obilazak gradilišta uređaja za pročišćavanje otpadnih voda aglomeracije Novska. ■

POTPISAN UGOVOR O POČETKU IZGRADNJE AKUMULACIJE POLOJAC U KUTINI

U Sisku je 29. ožujka 2023. potpisan ugovor o početku radova na izgradnji akumulacije Polojac na kutinskom području. Ugovor su, u prisutnosti župana Ivana Celjaka, potpisali generalni direktor *Hrvatskih voda* Zoran Đuroković i predstavnik izvođača Dino Zovak. Ukupna vrijednost građevinskih radova je 7,7 milijuna eura s PDV-om.

Planirana akumulacija Polojac smještena je na istoimenome vodotoku, lijevome pritoku Kutinice, sjeverno od grada Kutine, a ideja o njezinoj potrebi starija je od pola stoljeća. Prva projektna dokumentacija izrađena je 1965. i u njoj su bila

KRATKE VIJESTI

razrađena opća projektna rješenja za tri akumulacije u slivu potoka Kutinice na širem području grada Kutine. Izgradnjom akumulacije nizvodno područje grada Kutine bit će zaštićeno od poplava koje nastupaju u vrijeme većih i dugotrajnijih oborina. Realizacijom tog projekta osigurat će se i sportske, odnosno rekreacijske aktivnosti za tamošnje stanovnike, no služiti će i za navodnjavanje poljoprivrednih površina. ■

ZAPOČELI RADOVI NA IZGRADNJI CRPNE STANICE PRELOŠĆICA

Dana 5. travnja 2024. obilježen je početak radova na izgradnji crpne stanice Prelošćica s rekonstrukcijom kanalske mreže koja gravitira CS-u Prelošćica, CS-u Hrastelnica i CS-u Šašna Greda, čemu su nazočili državni tajnik Ministarstva poljoprivrede Tugomir Majdak, sisačko-moslavački župan Ivan Celjak i generalni direktor *Hrvatskih voda* Zoran Đuroković. Crpna stanica nalazi se 500 m od izlaza iz sela Prelošćice prema Luskavcu Posavskom, a vrijedna je 10 milijuna eura. Projektirana je za potrebe odvođenja dijela melioracijskog područja, gravitirajuće površine od približno 3250 ha, koja se izvodi glavnim odvodnim kanalom Logomerčica. Crpna stanica Prelošćica značit će kapitalno unaprjeđenje u borbi protiv poplava u tome dijelu Posavine.

Provedbom projekta "Rekonstrukcija kanalske mreže koja gravitira na CS Prelošćica, CS Hrastelnica i CS Šašna Greda" bit će rekonstruirano ukupno 36,29 km kanala prema gravitirajućim slivovima crpnih stanica, od čega slivu CS-a Hrastelnica pripada 12,10 km, slivu CS-a Prelošćica 13,55 km, a slivu CS-a Šašna Greda 10,64 km. Rekonstrukcijom kanalske mreže povećat će se protočnost kanalske mreže, što povećava funkcionalnost i retencijsku sposobnost, a ukupna vrijednost radova je tri milijuna eura. ■

UREĐENJE UŠĆA VODOTOKA MILJAŠIĆ JARUGE

U Zadru je potpisan ugovor za projekt "Uređenje ušća vodotoka Miljašić jaruge I. faza" vrijedan 3,5 milijuna eura, a potpisali su ga mr. sc. Zoran Đuroković, generalni direktor *Hrvatskih voda*, te Davor Jurjević u ime zajednice izvođača koju čine tvrtke *Jet-set d.o.o.* i *Vodoinstalacija d.o.o.* Uređenje ušća vodotoka Miljašić jaruge jest projekt koji se planira u sklopu cjelokupnog podizanja stupnja obrane od poplave na području grada Nina, radi čega je izrađena studija obrane od poplava grada Nina i zašтите od velikih voda rijeke Miljašić jaruge.

U skladu s mjerama obrane od poplave definiranim studijom osim uređenja ušća planira se proširenje uzvodnoga korita do stac. 4+220, gdje je planirana izgradnja retencije za smanjivanje vodnog vala. Projekt je planiran u dvije faze od kojih se prva faza odnosi na uređenje desne obale, a druga na uređenje lijeve obale. Projektom je planirano širenje korita izgradnjom vertikalnih obala na lijevoj i desnoj obali te sekundarnih zaštitnih zidova na rubu inundacijskog područja, čime bi se osigurao prihvat voda u inundaciju bez plavljenja okolnih površina. S obzirom na lokaciju projekta u urbanome području, inundacija se planira urediti kao šetnica s rampama za osobe smanjene pokretljivosti, a uz obalu se planira omogućiti pristan manjih brodica.

Projekt uređenja ušća Miljašić jaruge II. faza u postupku je ishođenja građevinske dozvole, a paralelno se rješavaju imovinskoopravni odnosi. Procijenjena vrijednost radova II. faze je 3,5 milijuna eura. Provedbom planiranih aktivnosti povećat će se funkcionalnost sustava obrane od poplava na području vodotoka Miljašić jaruge te posljedično umanjiti rizici od ugroze sigurnosti i zdravlja stanovništva, materijalnih, ekoloških i kulturnih dobara

u širem koridoru vodotoka te u urbanome dijelu grada Nina. ■

DUBROVAČKO-NERETVANSKO ŽUPANIJI DODIJELJENI UGOVORI I ODLUKE VRIJEDNI 8,2 MILIJUNA EURA

Potpredsjednik Vlade i ministar Branko Bačić u pratnji ravnatelja Državne geodetske uprave Antonija Šustića, ravnateljice Uprave za energetsku učinkovitost u zgradarstvu, projekte i programe Europske unije Irene Križ-Šelendić i suradnika Ministarstva boravio je u Dubrovniku, gdje je sa županom Dubrovačko-neretvanske županije Nikolom Dobroslavčićem, gradonačelnikom Dubrovnika Matom Frankovićem i ostalim čelnicima i predstavnicima jedinica lokalne samouprave potpisao ugovore i odluke vrijedne 8,2 milijuna eura.

Dana 12. travnja 2024. službeno su započeli radovi katastarske izmjere za 3925 zgrada i 20 479 katastarskih čestica u općinama Blato, Konavle i Trpanj ukupne vrijednosti 4,75 milijuna eura. Postupci katastarske izmjere provode se prema Godišnjemu programu katastarskih izmjera građevinskih područja za 2024. godinu u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Navedenim je programom planirana obnova 60 054 katastarske čestice te 10 589 zgrada ukupne vrijednosti 13,7 milijuna eura, a provodi se u sklopu Višegodišnjeg programa katastarskih izmjera građevinskih područja za razdoblje 2021. – 2030. Glavna aktivnost Programa obnova je katastra i zemljišne knjige za 600 000 hektara zemljišta i nekretnina u građevinskim područjima u razdoblju od 2021. do 2030.

Ministar Branko Bačić izrazio je zadovoljstvo katastarskom izmjerom, ističući njezinu ključnu ulogu u poticanju gospodarskog napretka. Istaknuo je da su dugotrajni procesi dobivanja građevinskih dozvola često uzrokovani nedostatkom ažuriranih katastarskih podataka, što

KRATKE VIJESTI

dotatno usporava provedbu projekata. Posebno je izdvojio situaciju na jugu zemlje, gdje su podaci u katastru i zemljišnim knjigama temeljeni na starim izmjerama, što otežava rješavanje imovinskopravnih odnosa. Ministar je istaknuo važnost katastra i zemljišnih knjiga kao temelja zemljišne banke u Hrvatskoj, čija vrijednost neprestano raste. U tome kontekstu ministar je izdvojio donošenje novog zakona i provedbu višegodišnjeg programa katastarskih izmjera do 2030. kao ključne korake u rješavanju tog problema.

Ovo je treća godina kako se projekt provodi, a cilj je osigurati ažurirane podatke kako bi se olakšalo poslovanje i ubrzao gospodarski razvoj. Za sada su na prostoru Dubrovačko-neretvanske županije završene katastarske izmjere Grada Dubrovnika (Zaton, Sustjepan, Koločep i Dubrovnik), Grada Metkovića (Dubravica-Glušci, Metković- Grad, Prud, Vid), Grada Ploča (Komin, Rogotin, Ploče, Baćinska Jezera, Šarić Struga, Banja, Peračko Blato, Pasičina-nova), Grada Opuzena (Opuzen I., Opuzen II.), Općine Kule Norinske (Krvavac I., Krvavac II.), Općine Pojezerja (Kobiljača, Otrić-Seoci), Općine Slivna (Vlaka-Tuštevaca, Pižinovac-Lovorje, Mihalj-Otok-Lučina, Komarna-Duboka, Klek, Blace-Trn, Kremena-Duba-Raba, Podgradina), Općine Zažablja (Mislina, Badžula, Mlinište, Bijeli Vir), Župe Dubrovačke (Brašina Nova) i Mljeta (Govedari). Za provedbu tih dovršenih aktivnosti osigurana su sredstva iz Državnog proračuna i proračuna gradova i općina u ukupnome iznosu od 10,9 milijuna eura. U sklopu Programa usmjeravanja i rasporeda sredstava za poticanje održivog povratka za potpomognuta područja i područja od posebne državne skrbi potpisana su i dva ugovora vrijedna 70.000 eura. Riječ je o projektu opremanja dječjeg vrtića u općini Kuli Norinskoj te projektu uređenja i sanacije prometnih površina i ulica u općini Janjini. Inače, na

temelju javnog poziva Ministarstva iz 2023. u sklopu Programa odobreno je ukupno 38 projekata vrijednih 1,4 milijuna eura.

Na temelju javnog poziva Ministarstva financiranog sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost danas su dodijeljene i odluke o provedbi projekata energetske obnove zgrada javnog sektora gradu Dubrovniku za Športsku dvoranu Gospino polje i OŠ Marina Držića – škole s posebnim programom. Gradu Ploče dodijeljene su odluke za energetske obnovu vatrogasnog doma i Dječjeg vrtića Ploče, a Općini Vela Luka odluke za energetske obnovu upravno-poslovne zgrade i obnove Dječjeg vrtića *Radost*. Za izradu strategija zelene urbane obnove dodijeljene su odluke o sufinanciranju Gradu Dubrovniku, Gradu Pločama, Gradu Dubrovniku, Gradu Metkoviću i Općini Lastovu ukupne vrijednosti 103.258 eura. Odluke se temelje na javnome pozivu Ministarstva iz 2023. na temelju kojeg se financira izrada strategija u stopostotnome iznosu uz alokaciju od 2,5 milijuna eura, i to za ukupno 93 grada i općine.

Također, predstavnici gradova i općina s područja županije preuzeli su i odluke o sufinanciranju prostornih planova nove generacije. Odluke su dodijeljene Gradu Metkoviću za izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Metkovića, Gradu Opuzenu za izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Opuzena te Urbanističkog plana uređenja Poslovne zone 2 u Opuzenu, dok je Općini Smokvici dodijeljena Odluka o sufinanciranju transformacije Prostornog plana uređenja Općine Smokvice te Odluka o sufinanciranju transformacije Urbanističkog plana uređenja Blaca u Općini Smokvici. Općini Stonu dodijeljena je Odluka o sufinanciranju transformacije Prostornog plana uređenja Općine Ston. Ukupna vrijednost odluka kojima se sufinancira izrada navedenih prostornih planova nove generacije iznosi 145 tisuća eura. ■

OTVORENA OBNOVLJENA VILA ZELENGAJ U TOPUSKOME

Svečanim presijecanjem vrpce, koju je presjekao sisačko-moslavački župan Ivan Celjak, otvorena je obnovljena Vila Zelengaj u Topuskome. Vila Zelengaj, smještena u netaknutoj prirodi, okružena zelenilom i šumom s pogledom na Topusko, sagrađena je polovinom 20. stoljeća. U potresu je zgrada pretrpjela konstruktivna oštećenja, a njezinu je obnovu provela županijska ustanova Lječilište Topusko. Uz brojne uzvanike svečanome otvorenju Vile Zelengaj nazočili su potpredsjednik Vlade RH i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved te državni tajnik ministarstva graditeljstva, prostornoga uređenja i državne imovine Domagoj Orlić. Ukupna vrijednost obnove Vile Zelengaj iznosi 1,4 milijuna eura, a u njoj se nalaze restoran i smještajni kapaciteti.

Potpredsjednik Vlade i ministar Tomo Medved čestitao je svima uključenima u obnovu Vile Zelengaj, ističući kako je povijesno mjesto Topusko zaista biser kontinentalnog turizma. Župan Ivan Celjak istaknuo je zadovoljstvo završetkom obnove Vile Zelengaj u Topuskome, ističući njezinu važnu ulogu u obogaćivanju turističke ponude tog područja. Istaknuo je i druge projekte poput obnove zgrade Kinematografa te rekonstrukcije unutarnjih bazena i *wellnessa*, što će dodatno podići vrijednost Topuskog kao središta kontinentalnog turizma.

Ravnatelj Lječilišta Topusko Domagoj Mosler također je izrazio zadovoljstvo završetkom obnove Vile Zelengaj te istaknuo da je to samo dio šireg plana ulaganja u Topusko. Sadašnja ulaganja u Lječilište Topusko i Top Terme iznose 37,5 milijuna eura, što je znatna investicija u razvoj područja. Mosler je istaknuo važnost zajedničke suradnje u provedbi tih projekata te zahvalio potpredsjedniku Vlade na potpori i županu

KRATKE VIJESTI

na podršku i poticaju za daljnji napredak. Realizacijom projekta "Topusko na izvoru zdravlja – lječilišni i wellness turizam na održiv način", vrijednog 27,5 milijuna eura, povećat će se kvaliteta i atraktivnost tog odredišta obnovom hotelskoga kompleksa i uvođenjem novih wellness i sportsko-rekreacijskih sadržaja. Najveći je to županijski projekt u području turizma koji će sasvim sigurno ostvariti cilj da Topusko postane središte kontinentalnog turizma tog dijela Hrvatske. Sisačko-moslavačka županija prepoznala je važnost zdravstvenog i lječilišnog turizma koji će pozitivno utjecati na razvoj i plasman pratećih djelatnosti poput proizvodnje ekoloških proizvoda, ali i na namrežavanje obiteljskih i ruralnih smještajnih kapaciteta. ■

AKTIVNOSTI EU-OVA PROJEKTA BAUHAUSING EUROPE

Tijekom provedbe projekta *LIFE Bauhausing Europe*, koji uključuje obnovu nekoliko prostora u europskim gradovima, među kojima je i Grad Varaždin, održan je treći sastanak lokalne radne skupine. Cilj je projekta obnoviti prostore u gradovima Adaziju (Latvija), Blanci i Cartageni (Španjolska), Erzsébetvárosu (Mađarska) i Varaždinu (Hrvatska) slijedeći principe Novoga europskog Bauhauusa (NEB). Taj kreativni i interdisciplinarni pristup povezuje Europski zeleni plan s našim urbanim okruženjem i iskustvima.

Sastanku su prisustvovali partneri (Grad Varaždin, Razvojna agencija Sjever – DAN i Hrvatski savjet za zelenu gradnju), članovi udruga koji će biti korisnici novoga edukacijsko-rekreacijskog centra te zamjenik gradonačelnika Grada Varaždina. Cilj je bio prezentirati dosadašnje zaključke kako bi se raspravila pitanja vezana uz daljnju implementaciju projekta i kvalitetno pristupilo provođenju javnog natječaja za arhitektonsko rješenje u sljedećoj fazi projekta. Također, na sa-

stanku je otvorena NEB izložba u povodu održavanja NEB festivala u Bruxellesu. Izloženi su primjeri uspješnih NEB projekata diljem Europe, uključujući projekt *LIFE Bauhausing Europe*, te su predstavljani materijali proizvedeni tijekom sastanaka lokalne radne skupine. Glavni je cilj izložbe upoznati zajednicu s načelima Novoga europskog Bauhauusa i potaknuti ih da se uključe u daljnje inicijative i aktivnosti usmjerene prema održivome dizajnu i urbanome razvoju. ■

IZMJENE DIREKTIVE O ENERGETSKIM SVOJSTVIMA ZGRADA (EPBD)

Dana 12. travnja 2024. Europska komisija objavila je da je Vijeće Europske unije izglasalo izmjene Direktive o energetske svojstvima zgrada (EPBD). Ta je odluka ključni korak koje Europa poduzima za postizanje energetske održivosti i smanjenje emisija stakleničkih plinova. No, detaljan uvid u te izmjene i njihove implikacije pružio je Hrvatski savjet za zelenu gradnju (*GBC Croatia*) organiziranjem mrežne edukacije pod nazivom "Nova Direktiva o energetske svojstvima zgrada (EPBD)".

Edukacija je održana preko platforme *Zoom* 24. i 25. travnja 2024., privukavši više od 120 sudionika iz stručnih krugova. Među njima bili su nacionalni i europski stručnjaci koji su svojim znanjem i perspektivom obogatili sadržaj edukacije. Na njoj su prezentirane ključne promjene koje donosi nova verzija Direktive, pružajući uvid u širok spektar tema vezanih uz energetske učinkovitost zgrada.

Među ostalim temama edukacija je obuhvatila usvojenu preinaku EPBD-a, strateške ciljeve izmjena u zakonodavnome paketu *Fitfor55* te važne aspekte poput minimalnih standarda energetske svojstva zgrada, energetske certifikata i modernizacije energetske sustava u zgradama. Također su raspravljane teme poput pripremljenosti zgrada za pametne

tehnologije, kvalitete unutarnjeg okoliša, kružnoga gospodarstva i zelene urbane obnove. Ta edukacija, koja se vrednovala s osam sati stalnoga stručnog usavršavanja, od čega je šest sati bilo posvećeno tehničkoj regulativi, a dva sata stručnome sadržaju, dobila je podršku nekoliko partnera, uključujući udruge gradova, Hrvatsku zajednicu županija, Udrugu *Upravitelj* te Hrvatski inženjerski savez.

GBC Croatia, kao inicijator tog događanja, nastavlja svoju predanost promicanju održive gradnje i energetske učinkovitosti, pružajući stručnjacima i dionicima relevantne informacije i resurse kako bi se osigurala uspješna implementacija novih direktiva i postigli ciljevi održivosti u građevinske sektoru. ■

ZAVRŠETAK PROJEKTA *CRO SKILLS* *RELOAD*

Službeni kraj projekta *CROskills RELOAD* obilježen je završnom konferencijom u prostoru Hrvatske obrtničke komore, koju je organizirala s ostalim partnerima – REA-om Sjever, Građevinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Zajednicom graditeljskih škola Hrvatske. Konferencija je održana 29. travnja 2024., a okupila je predstavnike Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, brojne predstavnike javnih i obrazovnih ustanova, organizacija, udruga i proizvođača te predstavnike gradova.

Projekt je iznio intenzivan proces implementacije kroz revitalizaciju Nacionalne kvalifikacijske platforme, sastavljene od relevantnih dionika građevinskog sektora koji su doprinijeli identificiranju problema i izazova te definiranju smjernica za unaprjeđenje kvalifikacija građevinskih radnika i inženjera u energetske učinkovitosti. U sklopu projekta razmijenjena su iskustva te predstavljene dobre prakse kroz brojna nacionalna i EU-ova događanja, bile su organizirane regio-

KRATKE VIJESTI

nalne radionice u nekoliko hrvatskih gradova, održani sastanci fokus-skupina te stvorena dva ključna dokumenta.

Proteklu godinu obilježili su detaljno prikupljanje informacija, istraživanje i izrada ažurirane i nadopunjene analize postojećeg stanja u građevinarstvu u Republici Hrvatskoj, detaljne analize stanja u građevinskome sektoru u Hrvatskoj, od stavova i mišljenja obrtnika pa sve do konkretnih brojki i potreba za građevinskim radnicima i inženjerima neophodnima za proces obnove postojećega fonda zgrada te ispunjavanja predviđenih stopa obnove na putu od ispunjenja ciljeva postavljenih za 2030.

Nastavno na rezultate analize partneri su prionuli izradi Nacionalnih smjernica za postizanje ciljeva energetske učinkovitosti u zgradarstvu do 2030. Dokument daje pregled i opis predloženih mjera za srednjoškolsko, visokoškolsko i cjeloživotno obrazovanje, zajedno s akcijskim planom za njihovu implementaciju. U cijelome procesu, kako bi smjernice zaživjele i doprinijele jačanju kompetencija radi ispunjavanja postavljenih ciljeva, predstavnici javnih tijela, vodeći proizvođači, javne i obrazovne ustanove te organizacije iskazali su podršku i prihvaćanje Nacionalnih smjernica. U sklopu završne konferencije svi potpisnici podrške primili su službenu zahvalu od koordinatorice projekta prof. Ivane Banjad Pečur, koja je sudionicima predstavila i konačne mjere definirane u dokumentu.

Program konferencije obuhvatio je i pregled zahtjeva izmjene EPBD direktive i promjena koje će donijeti u kontekstu potrebe povećanja stope energetske obnove i broja građevinskih stručnjaka u Hrvatskoj te pregled novih obaveza koje sa sobom nose nacionalni energetske i klimatski planovi. U skladu s novim zahtjevima, uz važnost implementacije predloženih mjera proizšlih iz projekta *CRO skills RELOAD*, predstavljen je kontinuirani nastavak inicijative unaprjeđenja kvalifikacija kroz nove projekte, a svojevrsnu nadogradnju na *CRO skills RELOAD* omogućit će i projekt *TOP CLever* koji je

trenutačno u jeku aktivne provedbe i stvaranja planova za doprinos implementaciji promjena na nacionalnoj razini. ■

OTVOREN NOVI VIDIKOVAC NP-A PLITVIČKA JEZERA

Otvorenje vidikovca održano je početkom travnja 2024., u povodu obilježavanja 75. obljetnice proglašenja Nacionalnog parka Plitvička jezera i 45. obljetnice njegova upisa na UNESCO-ov popis svjetske baštine. Vidikovac su otvorili ministar gospodarstva i održivog razvoja Damir Habijan i ravnatelj Nacionalnog parka Plitvička jezera Tomislav Kovačević sa suradnicima.

Lokacija vidikovca poznata je po hrvatskome književniku i prevoditelju Josipu Eugenu Tomiću, koji je tamo pronalazio inspiraciju za svoje pjesme. S vidikovca se pruža panoramski pogled na dio Gornjih jezera (vide se Proščansko, Ciginovac, Okrugljak, Veliko, Batinovac i Gradinsko jezero) i okolne vrhove. Uz ulaganja u posjetiteljsku infrastrukturu i najavljen obnovu hotela najvažniji posao Parka tek slijedi. Naime, započnu zahtjevni restauracijski projekti na očuvanju sedrenih barijera i uklanjanju pregrada na rijekama i potocima, što će rezultirati izmicanjem dijela staza, a sve kako bi se osigurali prirodni rast sedre i očuvanje prekrasnih jezera.

Ministar Damir Habijan istaknuo je važnost ulaganja u zaštitu prirode, ističući Plitvička jezera kao primjer održivog turizma. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost planira ulaganja u obnovu planinarskih domova na Risnjaku i Velebitu te u rekonstrukciju napuštene vojarne na Lastovu u posjetiteljski centar. Fond će nastaviti ulagati u projekte razvoja turizma, posjetiteljske infrastrukture, bioraznolikosti i očuvanja prirodnih vrijednosti kako bi omogućio učinkovito upravljanje prirodom.

Direktor Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost sudjelovao je na svečanome otvorenju novog vidikovca "Tomićevo pogledalo" na brdu Stubici i tom prigodom istaknuo važnost kvalitetnih rješenja za zaštitu prirode. Ministar Habijan čestitao je ravnatelju Kovačeviću i njegovim suradnicima obljetnicu Parka te im poželio uspješan završetak projekta izgradnje vidikovca. I ravnatelj Nacionalnog parka Plitvička jezera Tomislav Kovačević očekuje da će ta atrakcija privući posjetitelje na šumske staze povrh jezera, što bi moglo rasteretiti dio posjetiteljskog sustava. ■

U UNAPRJEĐENJE GOSPODARENJA OTPADOM ULOŽENO VIŠE OD POLA MILIJARDE EURA

U Osijeku je u organizaciji Hrvatske gospodarske komore održana sjednica Grupacije održavanja čistoće i gospodarenja otpadom, na kojoj se raspravljalo o aktualnostima vezanim uz unaprjeđivanje i nadogradnju sustava komunalne usluge. Luka Balen, direktor FZOEU-a, istaknuo je kako je hrvatska Vlada preko resornog ministarstva i Fonda u zadnjih nekoliko godina osigurala više od pola milijarde eura bespovratnih sredstava za sanaciju odlagališta te za izgradnju reciklažnih dvorišta, kompostana, sortirnica i postrojenja za reciklažu građevnog otpada. Nabavljeno je 1,5 milijuna kanti i kontejnera za odvojeno prikupljanje otpada. Izgrađena su i četiri centra za gospodarenje otpadom, dok su ostali u nekoj od izvedbenih faza ili u projektiranju.

"Nema ni jednoga grada ni općine koji od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost ili Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja nije dobio sredstva za unaprjeđivanje svoje komunalne infrastrukture", istaknuo je Balen te dodao da je Vlada preko Fonda riješila i viraždinske bale, problem koji je tome gradu bio uteg gotovo osamnaest godina. ■